

Μονόδρομος η κατεύθυνση της βιώσιμης αστικής κινητικότητας

Απαραίτητη η δημιουργία ενός ολοκληρωμένου σχεδίου κινητικότητας και ανάπτυξης οδών.

*Του Στέλιου Αχνιώτη

Είναι γεγονός πως στην Κύπρο υπάρχει μια γενικότερη έλλειψη κουλτούρας από τις αρμόδιες αρχές για την πολεοδομική εξέλιξη ενός ορθού σχεδιασμού πόλεων φιλικών προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Παράλληλα, η μη αειφόρος προσέγγιση που ακολουθήσαμε κατά τις προηγούμενες δεκαετίες όσον αφορά θέματα μεταφορών και δημόσιων συγκοινωνιών, μας έχουν οδηγήσει δυστυχώς στη σταδιακή υποβάθμιση της ποιότητας ζωής στις πόλεις, ιδιαίτερα σε ορισμένες περιοχές.

Το ζήτημα της βιώσιμης αστικής κινητικότητας είναι πολυσύνθετο και η αντιμετώπισή του μπορεί να επιτευχθεί μέσα από τον εντοπισμό των βασικών αιτιών που αποτελούν τις μαύρες τρύπες σε ότι αφορά την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης κινητικότητας και γενικότερα των αρχών της αειφόρου ανάπτυξης.

Συγκεκριμένα, ο σχεδιασμός πρώτιστα για το αυτοκίνητο, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της βιώσιμης κινητικότητας, μας έχει οδηγήσει στη σχεδόν ολοκληρωτική εξάρτηση του Κύπριου πολίτη από το ιδιωτικό όχημα. Αυτό σε συνδυασμό με την έλλειψη κατάλληλων και ολοκληρωμένων υποδομών έχει ως αποτέλεσμα να δημιουργείται κυκλοφοριακή συμφόρηση ιδιαίτερα κατά τις ώρες αιχμής των διακινήσεων. Ενδεικτικά, όπως είναι αντιληπτό από τις κύριες αστικές οδικές αρτηρίες, μερικές είναι ημιτελείς και οι πλείστες δεν έχουν τις κατάλληλες υποδομές για πεζούς, ποδηλάτες και δημόσιες μεταφορές, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα οδικής ασφάλειας, μεγάλες καθυστερήσεις, όχληση σε περιοχές κατοικίας καθώς και αυξημένοι ρύποι και θόρυβος. Αξίζει να αναφερθεί, ότι βάσει επιστημονικών μελετών, η κυκλοφοριακή συμφόρηση έχει επιπτώσεις και στην ποιότητα του αέρα που αναπνέουμε, συνεπώς και στην ανθρώπινη υγεία.

Η οριζόντια και αλόγιστη εξάπλωση των πόλεων μας είναι φανερό ότι αντιστρατεύεται την βιώσιμη αστική κινητικότητα, αφού δεν μπορεί να εξυπηρετηθούν με οικονομικό τρόπο όλες οι διάσπαρτες αναπτύξεις. Το δε κόστος για κατασκευή και συντήρηση του οδικού δικτύου, του αποχετευτικού όπως και άλλων υποδομών καθίσταται υπέρμετρα δαπανηρό και πέρα από κάθε αρχή αειφόρου ανάπτυξης.

Με βάση τα πιο πάνω, το ΕΤΕΚ θεωρεί ως μονόδρομο την εφαρμογή των αρχών της βιώσιμης αστικής κινητικότητας στους σχεδιασμούς του κράτους μέσα από την υλοποίηση μιας σειράς μέτρων. Είναι θεμελιώδους σημασίας η χάραξη μιας κεντρικής πολιτικής αειφόρου ανάπτυξης σε συνδυασμό με μια αντίστοιχη στρατηγική πολεοδομικού σχεδιασμού που να περιλαμβάνει ως έναν από τους κύριους πυλώνες της τη βιώσιμη κινητικότητα και η πολιτική αυτή να είναι συμβατή με την κοινοτική πολιτική. Ακόμα, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη ενός επιτυχημένου μοντέλου που θα βελτιώσει την αστική κινητικότητα θέτοντας κατά σειρά προτεραιότητας την ενθάρρυνση και την εξυπηρέτηση της διακίνησης και με άλλα μέσα, εκτός από το ιδιωτικό αυτοκίνητο. Εξίσου σημαντικός είναι και ο εμπλουτισμός των μέσων και των μεθόδων μαζικής διακίνησης, με τέτοιο τρόπο ώστε να λειτουργούν ως ένα ενιαίο σύστημα προκειμένου να διασφαλίζεται η βέλτιστη λειτουργία και εξυπηρέτηση. Τέλος, είναι αναγκαία η αντιμετώπιση των δημόσιων συγκοινωνιών ως κοινωνική ανάγκη και μέτρο προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επιτυχία αυτού του μέτρου θα πρέπει να είναι η μεγαλύτερη δυνατή ενίσχυση και αναβάθμισή τους ώστε να αποτελούν ένα αξιόπιστο, ποιοτικό, αξιοπρεπές και ελκυστικό μέσο διακίνησης.

Ως Επιστημονικό Τεχνικό Επιμελητήριο Κύπρου, χαιρετίζουμε την ετοιμασία εξειδικευμένων κυκλοφοριακών μελετών για τα τέσσερα μεγάλα αστικά κέντρα, μέσω των οποίων προτείνονται ολοκληρωμένα δίκτυα για τις δημόσιες μεταφορές, τους πεζούς και τους ποδηλάτες. Ωστόσο, αναγνωρίζοντας την περιπλοκότητα του ζητήματος, σημειώνω και πάλι ότι, βρισκόμαστε στη διάθεση της Πολιτείας, ώστε με την εμπειρογνώμοσύνη που διαθέτουν τα μέλη μας, να συμβάλουμε στην προσπάθεια για συγκερασμό της οικονομικής ανάπτυξης των πόλεων και την προστασιμότητα, αφενός, με τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και την προστασία του περιβάλλοντος αφετέρου.

**Ο Στέλιος Αχνιώτης είναι Πολιτικός Μηχανικός και Πρόεδρος του ΕΤΕΚ*